

toriske Timeundervisning udstrækkes ud over de 24 Timer, idet det forholder sig og maa forholde sig saaledes for en lærd Skoles Lærere, at der er et andet Arbejde ved Siden af, at det ikke er fritid i den Forstand, hvad der er ud over de 24 Timer; men at der er Hjemmearbejde i Skolens og egen aandelig Udviklings Tjeneste, som maa udføres i den øvrige Tid, og som de delvis vilde rives fra, hvis man forhøjede det obligatoriske Timetal.

Jeg betragter ethvert af disse Forslag som i sig selv ødelæggende for Loven, og det samme gælder under de givne Forhold om Mindretallets Forslag med Hensyn til Kvinders Afgang til disse Embeder og ligeledes med Hensyn til kvindelige Lærings Optagelse til Undervisning sammen med Drengene i de lærde Skoler. Disse Forslag, som ere stillede under Nr. 9 og 14, vilde efter al Sansynlighed blive stemte ud af det andet Ting, og det vil derfor blive en Hindring for Loven, hvis dette vedtages. Jeg kan ikke give det ærede Medlem fra Standerborg den Beroligelse, at Udstemningen af disse Forslag vil medføre, at det staaer Administrationen frit for at ansætte Kvinder i Embederne. Det vil Administrationen ikke have Frihed til; thi ganske vist betyder „han“ meget ofte „baade „han“ og „hun“, men netop ikke i alt, hvad der vedrører den politiske Stats- eller Embedsordning. Særlig er det udtalt i en kongelig Anordning, hvorved Kvinder faa Afgang til Universitetet, at derved aabnes der dem ikke Afgang til Embeder. Men naar det udstemmes, bliver Resultatet det samme, som er den gældende Ret. Denne opfatter jeg saaledes, at der intet er til Hinder for, at Administrationen kan anvende Lærere som Timelærere ved de lærde Skoler, naar de i øvrigt have de Kvalifikationer, som kræves. Det anser jeg for noget, som for Tiden ligger i Administrationens Haand, og det vil jeg ikke anse mig for udelukket fra derved, at Spørgsmaalet slet ikke omtales i denne Lov. Med Hensyn til Spørgsmaalet om kvindelige Elevers Optagelse i Skolen vil det, at der intet staaer derom i Loven, ligeledes medføre, at den nuværende Tilstand vedbliver, nemlig at det staaer i Administrationens Haand at tilføje det. Det har været under Overvejelse paa givne Anledning, om der var Mulighed for at gaa ind paa noget saadant. Det har i Almindelighed været fraraadet, i Almindelighed have de lærde Skolers Rectorer, som fornøftigvis maa have en meget væsentlig Stemme ved saadanne Spørgsmaal, hvor en anden Ordning end den nugældende er saa meget i Strid med, hvad man er

vant til, med stort Flertal fraraadet dette. Men jeg kan godt tænke mig, at ved en givne Skole, under særegne Forhold, vilde en Rector ikke have noget derimod, og saa vilde jeg anse mig for berettiget til at indrømme en saadan Optagelse under de givne Forhold. Det er altsaa disse Mindretallets Vædringsforslag, som jeg ikke kan tiltræde og ikke kan tilraade Tinget at vedtage.

Det saamme gælder endelig de Forslag, som vedkomme Skolen i Rønne, hvor Mindretallet ønsker den nuværende Tilstand opretholdt. Jeg betragter Lovforslagets Bestemmelse om denne Skole som en naturlig Afslutning paa en Udvikling, som ved Lovgivningsmagtens Tilslutning har fundet Sted. Efter at den lærde Skole der var nedlagt, har man givet en stigende Understøttelse til Rønne højere Realskole, som den nu kaldes, for at den kunde beholde et Artiumskursus. Det er denne Mellemtilstand, som jeg nu har foreslaaet, bliver afløst af en definitiv Tilstand, saaledes at dette understøttede, men private Artiumskursus bliver anerkendt som Ved af selve Skolen. Det vil medføre, at Rektoren faar den samme Løn som de øvrige Rectorer. Det vil fremdeles have den Følge, at Bestemmelsen i Loven af 1852 om Skolens Medlæggelse bortfalder tilligemed Bestemmelsen om, at der foruden Rektoren kun maa være 6 faste Lærere ved Skolen, og fremdeles have den Følge, at Skolen faar mindst en Overlærer ifølge Bestemmelserne i denne Lov, medens den nu i 5 Aar ikke har haft nogen Overlærer. Man burde ganske vist ogsaa søge at staae Skolen et Stipendiefond, for at den kunde komme paa lige Fod med de andre Skoler, men dette maa være et Spørgsmaal, som maa løses paa Finansloven. Jeg sætter megen Pris paa, at Udvalgets Flertal har tiltraadt Forslagets Bestemmelser om at stille Skolen i Rønne lige med de andre lærde Skoler.

Hvad nu Udvalgets Flertals Forslag angaar, har jeg sagt, at jeg tiltræder dem, og jeg tror ikke, der vil være bundet saa lidt ved Loven med disse Bestemmelser. Der er jo en Fremgang i Lønningerne, som ikke er ubetydelig under den Forudsætning naturligvis for Adjunkternes Vedkommende, at det bliver ved de 24 Timer som obligatorisk Undervisning. I øvrigt forudsætter jeg i Anledning af et Spørgsmaal, som den ærede Ordfører rettede til mig, at selvfølgelig alt, hvad der hænger sammen med den hidtilværende Lønning, Beregning af Tillæg, og Sædomsfrivnings tillæg, falder bort. Der bliver kun disse Lønninger og selvfølgelig den Ekstrabeta-